

The body of the letter in English translation:

Very honoured Sir!

At the wish of Mr. Dr. Antonín Dvořák in New York we are enclosing a proof copy of the title page of his 'Mass in D' which is dedicated to you, and which we shall soon publish.

Would you be so kind as to tell us whether you find the dedication "Panu Jos. Hlávkoví" [to Mr. Jos. Hlávka] to be correct, because nobody here knows how to read Czech. Should you have any other suggestions concerning the title page, we ask you kindly to let us know soon, and we shall be glad to take them into account.

With the greatest respect, [your] most devoted

Novello & Ewer

It was this communication from Novello to which Hlávka referred in a moving letter to Dvořák of 2 April 1893 (in *ADKD*), here quoted in English translation from the original Czech:⁵⁷

We were very pleased to hear that you have finally published your Mass in D major. And it was no small surprise when I received from Mr. Novello the title of this publication with the dedication in Czech for my inspection. I have been 'honoured', as one says, by this sort of intention many times already, and I have always rejected it, [saying] that in principle I cannot accept any dedication; so you are the first and the only one whom I thank for your dedication with a sincere heart, and I can assure you that I also fully acknowledge the honour you wished to show me through this dedication.

CONCLUSION

With this heart-warming letter from Josef Hlávka we bring to a close our generally heart-warming story of Dvořák's relations with Alfred Littleton and the Novello publishing house – but only for the time being. Additional evidence will undoubtedly surface; the breadth of that 'yawning' gap in the known letters Dvořák sent to Littleton, for instance, will probably continue to diminish. More than a century after Dvořák's death, it is clear that possibilities for finding new sources of information helpful in understanding his life and work are far from being exhausted.

57) Original manuscript in CMM, S 76/573. Transcription according to *ADKD* given in the Czech version of this article, p. 22.

Korespondence Antonína Dvořáka neobsažená v souborné kritické edici

DAVID R. BEVERIDGE

Antonín Dvořák
Fotografie / Photograph,
Edm. Tietz, Wien, 1882
NM-ČMH-MAD S 226/1050

Už před jedenácti lety vyšel osmý, poslední svazek korespondence z monumentální desetisvazkové souborné kritické edice nazvané *Antonín Dvořák. Korespondence a dokumenty* (dále *ADKD*), kterou připravil editorský tým pod vedením Milana Kuny.¹ Od roku 1985, kdy byla dokončena hlavní suma práce na zpracování korespondence, však uplynulo více času: šestadvacet let.² Z přibližně 2850 položek písemných sdělení obsažených v této edici bylo asi 600 publikováno poprvé, což je výsledkem rozsáhlého mezinárodního průzkumu a bádání editorského týmu.

Během svého vlastního několikaletého intenzivního dvořákovského bádání jsem narazil na devadesát čtyři dalších písemných sdělení či jejich fragmentů, které nejsou obsaženy v *ADKD*. Tím se celkový počet zvyšuje jen o ca 3%, přesto však sdělení poskytují nové důležité informace o skladatelově životě a díle, takže tato krátká zpráva, která přináší prozatímní shrnující aktualizaci, má své oprávnění. Niže otištěná tabulka samozřejmě nemůže mít konečnou platnost, přinejmenším proto, že další dosud neznámé položky Dvořákovy korespondence se téměř každý rok objevují v aukčních katalozích. Ani bych nebyl překvapen, kdybych přehlédl položky, které již byly citovány v nové, neustále se rozrůstající dvořákovské literatuře.

Největší jednorázový nálezkem korespondence neuvedené v *ADKD* je soubor devětatřiceti písemných sdělení, která Dvořák napsal svému blízkému příteli Aloisi Göblovi, včetně jedné fotografie s věnováním, uvádějícím datum a místo. Vše zůstalo v soukromém majetku až do konce 90. let 20. století, kdy osmnáct položek odkoupil Nadační fond Pražský podzim a zbytek České muzeum hudby.³ Jak ukazuje tabulka, veškerá tato korespondence již byla publikována – položky zakoupené Nadačním fondem Pražský podzim

- 1) *Antonín Dvořák. Korespondence a dokumenty*, red. Milan Kuna, 10 sv., Editio Supraphon / Editio Bärenreiter, Praha 1987–2004.
- 2) Viz předmluvy Milana Kuny k celé edici (sv. 1, str. 8–51, předmluva datována květnem 1983) a k přijaté korespondenci (sv. 5, str. 8–26, předmluva datována 1985).
- 3) Podrobnosti viz KIBICOVÁ, Tereza. (Bibliografická citace v seznamu pod tabulkou na konci této zprávy.)

dokonce v bohaté výpravě s editorským přepisem, barevnými faksimile a anglickým překladem všech sdělení s komentářem, vše v neprodejně de luxe edici.⁴ Ostatní položky byly ve skromnější podobě publikovány v časopisu *Hudební věda* (diplomatický přepis jedenácti sdělení a k tomu dvě obálky, které patří k dopisům uveřejněným v publikaci Pražského podzimu, spolu s faksimile části jednoho dopisu).⁵

Na podzim 2010 jsem s pomocí Věry Dykové nečekaně objevil sedm sdělení, která napsal Dvořák, a dvacet, která obdržel. Všechna jsou uložena v pozůstalosti Josefa Hlávky – zčásti v Literárním archivu Památníku národního písemnictví na Strahově a zčásti na zámku v Lužanech. Není divu, že je editoři *ADKD* přehlédli: první inventáře těchto rozsáhlých sbírek zpracovala Věra Dyková teprve v letech 2006 a 2010.⁶ Mezi nalezenými sděleními je šest dopisů, které napsal Dvořák Zdence Hlávkové (v nejbližší době je chci uveřejnit ve studii Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky). Většina této korespondence však kupodivu nesouvisí ani se Zdenkou ani s Josefem Hlávkou; jde o dopisy, které Dvořák obdržel od třetích stran, především od svých nakladatelů. (Dvořák nejspíše u Hlávky hledal rady ohledně obchodních záležitostí). Dopisy od jeho anglického nakladatele Alfreda Littletona zveřejňuji v hlavní studii tohoto ročníku *Musicalii*.

Sdělení, za jejichž vydavatele je v příložené tabulce označen Otakar Šourek (Dvořákův nejvýznamnější životopisec), jsem našel v jeho čtyřdílné práci o Dvořákově životě a díle;⁷ jedná se o citace z dopisů nezahrnutých v *ADKD*. Ve většině případů Šourek citoval český překlad německých originálů, které jsou neznámé. Další jednotlivosti se podařilo nalézt různými badatelům, různými způsoby a na různých místech.

Děkuji Národohospodářskému ústavu Josefa Hlávky spadajícímu pod Nadaci „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ za finanční podporu svého výzkumu v Hlávkově fondu. Za upozornění na různé další neznámé položky Dvořákovy korespondence děkuji Iacopo Cividinimu, Markétě Hallové, Markétě Kabelkové, Evě Paulové, Dagmar Štefančové, Jarmile Tauerové a Janě Vojtěškové, jakož i (nepřímo, za informace poskytnuté Iacopo Cividinimu a Markétě Hallové) Otto Bibovi, Klausu Dögemu a Petru Herbertovi.

Za anglickou verzi článku připojuji tabulku všech mně známých položek Dvořákovy korespondence a jejich fragmentů, které nejsou zahrnuty v *ADKD*. V případě přijaté rodinné korespondence je Dvořák obvykle jedním z více adresátů. Data v prvním sloupci jsou uvedena evropským způsobem (nejdříve den, pak měsíc). Čtvrtý sloupec uvádí buď místo vydání nebo, pokud dané sdělení nevyšlo tiskem, v závorce místo uložení rukopisu (tyto údaje jsou uvedeny většinou jen zkratkou; vysvětlivky zkratk s bibliografickými citacemi následují za tabulkou na s. 55).

(překlad: Ondřej Šupka)

- 4) Viz Kuna – Prague Autumn v seznamu na konci této zprávy.
 5) Viz opět KIBICOVÁ v seznamu na konci této zprávy.
 6) Viz Lužany a PNP Strahov v seznamu na konci této zprávy.
 7) Viz ŠOUREK v seznamu na konci této zprávy.

Correspondence of Antonín Dvořák Not Contained in the Collected Critical Edition

DAVID R. BEVERIDGE

It has now been eleven years since publication of the last volume of correspondence (Vol. 8, 2000) in the monumental ten-volume collected critical edition of Dvořák's correspondence and documents pertaining to him titled *Antonín Dvořák. Korespondence a dokumenty* (hereinafter *ADKD*), prepared by a team of editors under the leadership of Milan Kuna.¹ But actually it has been much longer, twenty-six years, since the team completed its main work on the correspondence in 1985.² Of the roughly 2,850 items of correspondence contained in this edition, about 600 were published there for the first time, reflecting extensive international searches and inquiries on the part of the editorial team.

During the course of my own several years of intensive research on Dvořák and his works, ninety-four additional items of correspondence or fragments of correspondence have come to my attention that are not included in *ADKD* – increasing the total by only about 3%, but providing important new information concerning the composer's life and work and justifying a provisional, summarizing update which is the purpose of this brief report. The table given below will of course not be definitive: if nothing else, unknown individual items of Dvořák's correspondence continue to appear in auction catalogues almost every year; and I would not even be surprised to find that I have overlooked items that have already been cited in the wealth of new Dvořák literature pouring forth from the pens of musical scholars.

The largest single discovery of correspondence not included in *ADKD* has been a set of twenty-nine communications written by Dvořák to his close friend Alois Göbl (including one photograph with dedication giving date and place) – communications that remained in private hands until the late 1990s, when eighteen of them were purchased

- 1) *Antonín Dvořák. Korespondence a dokumenty* (Antonín Dvořák: Correspondence and Documents), ed. Milan Kuna et al., 10 vols, Prague: Editio Supraphon / Editio Bärenreiter Praha, 1987-2004.
 2) See the prefaces written by Milan Kuna to the whole edition (Vol. 1, pp. 8-51, preface dated May 1983) and to the correspondence received (Vol. 5, pp. 8-26, preface dated 1985).

by the Prague Autumn Foundation and the remainder by the Czech Museum of Music.³ All of these communications have now been published, as our table shows – those purchased by the Prague Autumn Foundation quite lavishly, with edited transcriptions, colour facsimiles, and English translations of all the communications plus commentary in a deluxe edition not for sale,⁴ the others more modestly in the journal *Hudební věda* (diplomatic transcriptions of eleven communications plus two envelopes belonging to letters in the Prague Autumn publication, with a facsimile of part of one letter).⁵

In the autumn of 2010 I myself unexpectedly discovered (with help from Věra Dyková) seven unpublished communications written by Dvořák and twenty that he received, all deposited among the papers of Josef Hlávka in the Museum of Czech Literature at Strahov (in Prague) and in Lužany. That the editors of *ADKD* overlooked them is no surprise: it was not until 2006 and 2010 respectively that Ms. Dyková prepared the first inventories of these very extensive collections.⁶ Among the items I found are six letters from Dvořák to Zdenka Hlávková, which I shall probably present in the near future in a special study published by the Národohospodářský ústav Josefa Hlávky (Josef Hlávka National Economic Institute). Surprisingly, however, most of the items pertain to neither Josef nor Zdenka Hlávka, but rather are letters Dvořák received from third parties, especially his publishers. (The explanation, I think, is that he showed them to Hlávka seeking his advice in business dealings.) Those from his English publisher Alfred Littleton are published in my article elsewhere in this issue of *Musicalia*.

The communications listed below as being published by Šourek (Dvořák's most important biographer) are quotations I noticed in his four-volume study of Dvořák's life and work⁷ from letters that are not included in any way in *ADKD* – in most cases letters in German but giving the quotes only in Czech translation. The whereabouts of the originals are unknown. Otherwise, there have been rather numerous individual discoveries of correspondence made by various individuals in various ways and various places.

I am indebted to the Josef Hlávka National Economic Institute (of the Josef, Marie, and Zdeňka Hlávka Endowment Foundation) for a stipend supporting my research in the Hlávka collection. For drawing my attention to some of the various other unknown items of correspondence I thank Iacopo Cividini, Markéta Hallová, Markéta Kabelková, Eva Paulová, Dagmar Štefancová, Jarmila Tauerová, and Jana Vojtěšková, as well as (indirectly, for information given to Iacopo Cividini and Markéta Hallová) Otto Biba, Klaus Döge, and Peter Herbert.

Here, then, is a table of items of Dvořák's correspondence and fragments of correspondence of which I am aware that are not included in *ADKD*. In cases of family correspondence Dvořák received, he is usually one of multiple addressees. Dates given

- 3) Details in KIBICOVÁ, Tereza. (Bibliographical citation in the list at the end of this report.)
 4) See Kuna – Prague Autumn in the list at the end of this report.
 5) See again KIBICOVÁ in the list at the end of this report.
 6) See Lužany and PNP Strahov in the list below the table at the end of this report.
 7) See ŠOUREK in the list below the table at the end of this report.

in the first column are written in the European manner: first the day then the month. The fourth column gives the place of publication or, if the item is not published, then in parentheses the place of deposition of the manuscript, in both case usually as an abbreviation; a key to abbreviations with bibliographical citations follows after the table.

Datum / Date	Adresát sdělení psaného Dvořákem / From Dvořák to:	Pisatel sdělení přijatého Dvořákem / To Dvořák from:	Místo vydání (nebo uložení) / Place of publication (or deposition)
1879			
2. 8.	Alois Göbl (fotografie / photo)		Kibicová
25. 9.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
12. 10.	Alois Göbl		Kibicová
1880			
7. 7.	Joseph Joachim		Cividini, p. 218, note 41
28. 7.		Joseph Joachim	Cividini, pp. 218-19
1881			
26. 10.		Fritz Simrock	Kachlík
1882			
18. 2.	Alois Göbl		Kibicová
24. 5.	Joseph Joachim		Cividini, p. 220, note 49
20. 6.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
21. 8.	Alois Göbl		Kibicová
11. 10.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
1883			
18. 6.	Alois Göbl		Kibicová
11. 8.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
ca 10. 11.		George Henschel	<i>Národní listy</i> (= National News). 14. 11. 1883
1884			
13. 3.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
post 25. 3.		F. R. Spark	Spark and Bennett, p. 276
9. 5.		Fritz Simrock	Šourek II, p. 203, note 22
ca říjen (Oct.)	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
19. 11.	Emil Krause		<i>Musicalia</i> 2011
1885			
ante 25. 4.	Leeds festival committee		Spark and Bennett. p. 276
28. 4.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
ca 10. 8.	Leoš Janáček		eBay, Dec. 2007

1886			
15. 4.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
17. 4.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
22. 4.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
15. 10.	?		<i>Dalibor</i> 21. 10. 1886, p. 388
1887			
19. 1.		Fritz Simrock	Šourek II, p. 320
červen (June)		Fritz Simrock	Šourek II, p. 282
1. 8.		František Hušpauer	Hallová p. 243, note 14
1889			
28. 2.	?		Nicolas p. 45
31. 5.		Charles Beale	<i>Musicalia</i> 2011
4. 6.		Alfred Littleton	<i>Musicalia</i> 2011
3. 11.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
18. 11.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
1890			
2. 1.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
4. 1.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
14. 2.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
16. 2.	Alfred Littleton		<i>Musicalia</i> 2011
18. 2.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
17. 3.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
18. 5.		Bernhard Wendel	ČMH, pozůstalost / papers of B. Kalenský
18. 6.		Hans Richter	(PNP Strahov)
19. 6.	Alois Göbl		Kibicová
20. 6.		Alfred Littleton	<i>Musicalia</i> 2011
27. 8.		Alfred Littleton	<i>Musicalia</i> 2011
5. 9.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
17. 9.		Hans [?] Simrock	(PNP Strahov)
8. 10.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
10. 10.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
12. 10.		Fritz Simrock	(PNP Strahov)
říjen (Oct.)		dr. Sieger	Šourek II, p. 352
13. 10.		Hans Richter	(PNP Strahov)
20. 10.	Alfred Littleton		<i>Musicalia</i> 2011
28. 11.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
1891			
[prosinec (Dec.)]	Alois Göbl		Kibicová
31. 12.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
1892			
1. 10.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
[11. 11.]	Karel Bendl		(PNP Strahov)
[1892–1894?]	Jeannette Thurber		Thurber, <i>The Etude</i> listopad (Nov.) 1919

1893			
26. 2.		dcery (daughters)	(ČMH-MAD S 76/1246)
15. 3.		dcera (daughter) Aloisie	(ČMH-MAD S 76/1249)
ante 1. 5.		dcera (daughter) Anna	(ČMH-MAD S 76/1263)
3. 5.	Alois Göbl		Kibicová
11. 12.		Terezie Koutecká	(ČMH-MAD S 76/1256)
ca 15. [?] 12.		Henry E. Krehbiel	Beckerman p. 122 + faksimile (facsimile) Fig. 22
23. 12.		Terezie Koutecká	(ČMH-MAD S 76/1258)
1894			
19. 10.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
27. 11.	Jeannette Thurber		Beckerman faksimile (facsimile) Fig. 14
1895			
1. 1.		Alois Göbl	(ČMH-MAD S 76/580)
15. 1.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
5. 8.	Zdenka Hlávková		(PNP Strahov)
8. 9.		dcera (daughter) Otilie	Dvořák, Otakar, p. 51 faksimile (facsimile)
[1896-1904]			
29. 1. [1896-1904]		G. Eduards	(PNP Strahov)
1897			
8. 6.		Fritz Simrock	Šourek IV, p. 25
24. [25.?] 9.	Alois Göbl		Kibicová
12. 10.	Richard von Perger		<i>Musicalia</i> 2009
24. 12.	Alois Göbl		Kibicová
26. 12.		syn (son) Otakar	(ČMH S 184/655)
1898			
11. 9.		Boleslav Schnabel- Kalenský	(ČMH, pozůstalost / papers of B. Kalenský)
30. 10.		Otilie Suková	(ČMH S 184/653)
1899			
1. 5.	Alois Göbl		Kibicová
12. 10.	Zdenka Hlávková		(Lužany)
11. 11.	Zdenka Hlávková		(PNP Strahov)
27. 11.	Zdenka Hlávková		Pavlíček
29. 12.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
1900			
17. 6.	Zdenka Hlávková		(PNP Strahov)
8. 11.	Zdenka Hlávková		(PNP Strahov)
1901			
23. 4.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
20. 6.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
6. 9.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn

1902			
1. 1.	Alois Göbl		Kuna – Prague Autumn
6. 9.		Josef Suk + Otilie Suková	Dvořák, Otakar, p. 72, faksimile (facsimile)
1903			
15. 4.		Správní výbor Musea Království českého	(ANM – Archive of the National Museum in Prague)
1904			
26. [?] 4.		Václav Dražan	Šourek IV, p. 252

Dobová pohlednice / Period picture postcard
NM-ČMH S 71/52

BECKERMAN, Michael: *New Worlds of Dvořák*. W.W. Norton & Company, New York and London 2003.

CIVIDINI, Iacopo: *Die Solokonzerte von Antonín Dvořák. Eine Lösung der Konzertproblematik nach Beethoven* (Tutzing, Hans Schneider, 2007), Cividini cites NICOLAS, Alain (which see), Sotheby's auction catalogue, and an article by Otto Biba.

ČMH = České muzeum hudby (Czech Museum of Music), Prague. 'MAD', found in some of the shelf marks given in the table, means the Antonín Dvořák Museum (part of the Czech Museum of Music).

DVOŘÁK, Otakar (adapted by Antonín Dvořák III and Jan Koupil): *Můj otec Antonín Dvořák* (My Father Antonín Dvořák). Knihovna Jana Drdy, Příbram 2004.

eBay = eBay on-line auction (<http://www.ebay.co.uk/>). Letter offered for sale in December 2007 by a seller in Sweden. Fate of letter unknown, but I have the seller's partial English translation.

HALLOVÁ, Markéta: 'Zum Brünner Autograph von Dvořáks Kantate Stabat Mater', in *The Work of Antonín Dvořák (1841–1904): Aspects of Composition – Problems of Editing – Reception*, ed. Jarmila Gabrielová and Jan Kachlík. Institute of Ethnology, Academy of Sciences of the Czech Republic, Prague 2007.

KACHLÍK, Jan: *Hledání autenticity. Dvořákovy Moravské dvojzpěvy a historie jejich vydávání* (The Search for Authenticity. Dvořák's Moravian Duets and the History of Their Publication). Etnologický ústav AV ČR, Prague 2009.

KIBICOVÁ, Tereza: 'Antonín Dvořák nejbližšímu příteli II' (Antonín Dvořák to His Closest Friend II). *Hudební věda* XIV (2007) / 3-4, pp. 391-402.

Kuna – Prague Autumn = *Antonín Dvořák nejbližšímu příteli / Antonín Dvořák to His Closest Friend*, edited by Milan Kuna, translated by David R. Beveridge. Nadační fond Pražský podzim (nejprodejná publikace) / Prague Autumn Foundation (publication not for sale), Prague 2000.

Lužany = collection of archival materials in Lužany belonging to the Hlávka Foundation. See DYKOVÁ, Věra: *Nadace „Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových“ v Lužanech. Josef Hlávka (1831 – 1908) a Karel Hlávka (1895 – 1965). Soupis archiválií ze zámku v Lužanech* (The Foundation 'Josef, Marie and Zdeňka Hlávka Endowment' [...]: A Catalogue of Archival Materials at the Stately Home in Lužany). Památník národního písemnictví, Prague 2010.

NICOLAS, Alain: *Librairie les Neuf Muses Paris. Catalogue: Collection d'autographes musicaux – Romantisme et XXe siècle*. [Paris 1998].

PAVLÍČEK, Tomáš W.: *Formování kulturního mecenátu Josefa Hlávky v souvislosti s komunikačními strategiemi v osobní korespondenci* (The Formation of Josef Hlávka's Cultural Patronage in Connection with Communication Strategies in Personal Correspondence). Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, Prague 2011, p. 47.

PNP Strahov = Památník národního písemnictví, Literární archiv (Museum of Czech Literature, Literary Archive). In the Strahov Monastery in Prague. See DYKOVÁ, Věra: *Josef Hlávka (1831–1908). Soupis osobního fondu (pracovní verze)* (J.H., 1831-1908: A Catalogue of His Personal Collection – Working Version). Památník národního písemnictví, Prague 2006.

Spark and Bennett = F. R. Spark and Joseph Bennett: *History of the Leeds Musical Festivals*. Fred. R. Spark & Son and Richard Jackson – Novello, Ewer & Co., Leeds and London 1892.

Stargardt = J. A. Stargardt *Autographenhandlung: Auktionskatalog. Katalog 694: Autographen aus allen Gebieten. Auktion am 15. und 16. Juni 2010 im Opernpalais, Berlin*.

ŠOUREK, Otakar: *Život a dílo Antonína Dvořáka* (The Life and Work of Antonín Dvořák). II. 1878–1890, 3rd ed. Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, Prague 1955. IV. 1897–1904, 2nd ed. Státní nakladatelství krásné literatury, hudby a umění, Prague 1957.